

cev diskurza kot ogledala, v katerih se objektivni, normativni in drugi subjektivni svetovi lahko poljubno pogosto reflektirajo.

Slika 1: Racionalni diskurz – kooperativno delovanje oz. pridobivanje znanja.¹⁴

Formalna sestava treh svetov (subjektivni svet, objektivni svet, družbeni svet) pa nam lahko rabi tudi za operacionalizacijo racionalnega diskurza, ki si jo lahko zamišljamo na koordinatnem sistemu, znotraj katerega se lahko dosega (ne)soglasje (*konsens* ali *disens*) o dejstvih, veljavnih normah in trditvah (gl. *slika 1*).

V navezavi na *slika 1* si zdaj razliko med instrumentalnim in kooperativnim delovanjem v procesu pridobivanja znanja lahko shematično predočimo takole:

1. Instrumentalno delovanje:
SUBJEKT → OBJEKT → FORMALNI KONCEPTI SVETA
2. Kooperativno delovanje:
SUBJEKT/OBJEKT ↔ SUBJEKT/OBJEKT ↔ (NE)FORMALNI KONCEPTI SVETA

Razlika je torej v medsebojnem razmerju, ki je pri kooperativnem delovanju vzajemno, dialoško in s pomočjo refleksivnosti udeleženih poteka v obe smeri. Če upoštevamo zgoraj navedene zakonitosti kognitiv-

¹⁴ Vse slike so nastavki za nadaljnjo diskusijo med obema avtorjema članka. Naredil jih je Janez Kolenc Gregorič, kolikor mi je znano na podlagi v članku navedenih del in svojih dopolnil, ki naj bi se potrdila, ovrgla, dopolnila in precizirala med najino nadaljnjo diskusijo in v debati z drugimi kolegicami in kolegi na projektu. Zaradi nenadne smrti Janeza Kolenca Gregoriča so te vizualne ponazoritve miselne nje ostale v nedokončani obliki, ki ji ne želim vsiljevati svojih premis (opomba T. K.).